

Pohjoismaiden
ministerineuvosto

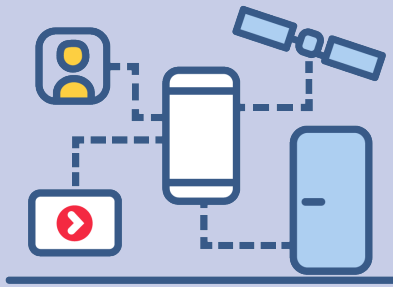
Pohjoismainen lähestymistapa demokraattiseen keskusteluun teknologiajättien aikakaudella

Pohjoismaisen teknologiaa ja
demokratiaa tarkastelleen
ajatuspajan suositukset

”

***Enää ei ole kysymys siitä,
tarvitsemmeko
teknologiajättien
demokraattista hallintaa.
Kyse on siitä, miten ja
kuinka pian.***

TOBIAS BORNAKKE, PUHEENJOHTAJA

Suurten teknologiayritysten verkkoalustoista, kuten Facebook, YouTube, Instagram, TikTok ja Twitter, on tullut olennainen osa demokratian perusrakennetta. Niiden avulla voidaan olla yhteydessä maailmanlaajuisesti ja luoda uusia yhteisöjä. Niistä on tullut suosittu tiedonlähde. Kaiken verkkoalustojen positiivisen potentiaalın lisäksi niiden algoritmeihin perustuvat toiminnot voivat kuitenkin aiheuttaa vakavaa haittaa demokratioihimme sekä julkiseen keskusteluun.

Verkon vihapuhe voi saada tietyt yhteiskunnan ryhmät vetäytymään julkisesta keskustelusta, kun taas harhaanjohtavan ja virheellisen tiedon leviäminen uhkaa avointa, läpinäkyvää ja faktapohjaista demokraattista keskustelua, mikä voi johtaa polarisaatioon. Sisällön moderoinnin tiedetään olevan vähäistä pienillä kielialueilla, kuten Pohjoismaissa. Tästä syystä on entistäkin tärkeämpää keskittyä

ongelmiin, joita koituu erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille, kuten lapsille ja nuorille. Koska alustat vastustavat usein aktiivisesti julkista valvontaa, suurin osa siitä, mitä tiedämme alustojen toiminnasta, on yritysten entisten työntekijöiden vuotamaa.

Visiomme Pohjolalle on olla yhtenäinen, teknologisesti demokraattinen alue, jossa kansalaiset menestyvät, jossa käydään avointa ja tietoon perustuvaa julkista keskustelua eri alustoilla ja jossa demokraattista infrastruktuuria valvotaan valppaasti ja julkisesti. Tavoitteena on lisätä entisestään vahvan pohjoismaisen julkisen tilan resilienssiä. Pohjoismaille yhteistä on samankaltainen kulttuuri sekä demokraattisen arvopohjan perinne. Nämä tarjoavat mahdollisuuden vahvistaa demokratiaa teknologiajättien vaikutuksen vastapainoksi.

VISIO

Haluamme, että Pohjoismaissa käydään jatkossakin vilkasta demokraattista keskustelua. Visiomme on seuraava:

- 1. Pohjoismaat ovat yhtenäinen, demokraattinen alue myös teknologian osalta.**
- 2. Digitaalinen lukutaito on Pohjoismaissa kansalaistaito.**
- 3. Pohjoismaissa on monimuotoisia ja luotettavia digitaalisia alustoja ja yhteisöjä.**
- 4. Pohjoismaissa käydään avointa ja tietoperustaista julkista keskustelua.**
- 5. Pohjoismaat valvovat asiantuntevasti ja tarkasti teknologiajättien toimintaa.**

SUOSITUKSET

Yhdessä Pohjoismaat voivat kehittää määrätietoisen ja läpinäkyvämmän lähestymistavan sille, kuinka sallimme teknologiajät-tien vaikuttaa yhteiskuntaan ja demokratioihin Pohjoismaissa, Euroopassa ja maailmanlaajuisesti. Pohjoismainen teknologian ja demokratian ajatuspaja ehdottaa seuraavia suosituksia, joilla tuetaan ja vahvistetaan demokraattista keskustelua Pohjoismaissa sosiaalisen median aikakaudella:

Suosittelimme, että Pohjoismaiden hallitukset perustavat Pohjois-maiden teknologia- ja demokratiakeskuksen, joka tukee eurooppalai-sen teknologian sääntelyn toimeenpanoa.

Suosittelimme, että Pohjoismaat suojaavat lasten ja nuorten hyvin-vointia ja turvallisuutta verkossa ja edellyttävät kansalaisille lisää mahdollisuuksia valvoa niitä.

Suosittelimme, että Pohjoismaat perustavat yhteispohjoismaisen digitaalisen lukutaidon keskuksen verkkoon välittämään tietoa ja tarjoamaan tukea opettajille.

Suosittelimme, että Pohjoismaat kehittävät ja testaavat tapoja tukea vapaaehtoisia, jotka voivat puolestaan auttaa demokraattista keskustelua käyviä verkkoyhteisöjä.

Suosittelimme, että Pohjoismaat edistävät avointa digitaalista julkista keskustelua tukevan teknologian innovointia ja käyttöönottoa, jotta voidaan luoda vaihtoehtoja suurille verkkoalustoille.

Suosittellemme, että Pohjoismaiden julkisten palvelujen medialle määrätään digitaaliseksi tehtäväksi toimia ja luoda sisältöä verkossa sekä kehittää alustoja demokraattiselle verkkokeskustelulle.

Suosittellemme, että Pohjoismaat tukevat riippumattomia faktantarkistusorganisaatioita, joiden avulla taataan asiantuntemus harhaan-johtavien ja virheellisten tietojen levittämisen vastatoimissa.

Suosittellemme, että Pohjoismaat vaativat parempaa sisällön moderointia Pohjoismaissa sekä avoimuuden lisäämistä moderointikäytännöissä, jotta käytännöt olisivat läpinäkyviä ja laadukkaita.

Suosittellemme, että Pohjoismaat perustavat määräaikaisen pohjois-maisen työryhmän, jonka tehtävänä on tutkia vastatoimia demokratiaan kohdistuville riskeille, jotka johtuvat tekoälyn luomasta vääräs-tä tiedosta.

Suosittellemme, että Pohjoismaat tukevat itsenäisten tutkijoiden pääsyä alustatietoihin ja -algoritmeihin perustamalla toimiston, joka tukee pohjoismaisten toimijoiden pääsyä alustatietoihin ja ohjaa tutkijoita hakuprosesseissa.

Suosittellemme, että Pohjoismaiden kulttuuriministerineuvosto teet-tää joka toinen vuosi Pohjoismaiden digitaalisten demokratioiden tilaa koskevan raportin, joka antaa tietoa yhteiskuntiemme vahvis-tamisesta ja demokraattisista keskusteluista digitaalisella aikakau-della käytäviin julkisiin keskusteluihin.

Tietoa pohjoismaisesta teknologian ja demokratian ajatuspajasta

Vuonna 2021 Pohjoismaiden kulttuuriministerineuvosto päätti perustaa pohjoismaisen teknologian ja demokratian ajatuspajan, jonka tarkoituksena on keskustella sosiaalisen median ja teknologiajättien alati kasvavasta vaikutusvallasta Pohjoismaissa käytävään demokraattiseen keskusteluun sekä suositella mahdollisia politiikkatoimia pohjoismaisen digitaalisen demokratian suojele-miseksi ja vahvistamiseksi.

Ajatuspaja perustettiin toukokuussa 2022, ja se koostuu 13 jäsenestä kaikkialta Pohjolasta. Tanskan kulttuuriministeriö on toiminut ajatuspajan sihteeristönä.

- Tobias Bornakke (puheenjohtaja), Tanska
- Anja Bechmann, Tanska
- Bente Kalsnes, Norja
- Carl Heath, Ruotsi
- Elfa Ýr Gylfadóttir, Islanti
- Fredrik Granlund, Ahvenanmaa
- Hanna Haaslahti, Suomi
- Jákup Brúsá, Färsaaret
- Martin Holmberg, Ruotsi
- Minna Aslama Horowitz, Suomi
- Signe Ravn-Højgaard, Grönlanti
- Sumaya Jirde Ali, Norja
- Thorgeir Ólafsson, Islanti

Nordic Council
of Ministers

Scan the code
or visit
[pub.norden.
org/nord2023-
004](https://pub.norden.org/nord2023-004)

A Nordic approach to democratic debate in the age of Big Tech

Recommendations from the Nordic
Think Tank for Tech and Democracy